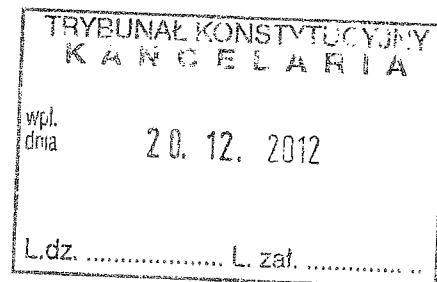

Warszawa, dnia 20 grudnia 2012 r.

**Posel na Sejm RP
Andrzej Duda
Reprezentant wnioskodawców
w postępowaniu o sygn. akt Twn 5/12**

**Szanowny Pan
Andrzej Rzepliński
Prezes Trybunału Konstytucyjnego
Aleja Jana Christiana Szucha 12 A
00 – 918 Warszawa**

Sygn. akt: Twn 5 / 12

I. Stosownie do Zarządzenia Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 grudnia 2012 r. uprzejmie przedstawiam konwalidację wniosku złożonego do Trybunału Konstytucyjnego dnia 29 listopada 2012r., poprzez wyjaśnienie wątpliwości, co do roli i charakteru przepisów art. 20 i 32 Konstytucji RP powołanych w niniejszym wniosku oraz poprzez określenie statusu posła Wojciecha Szaramy w niniejszym postępowaniu.

II. Wypełniając Zarządzenie z dnia 6 grudnia 2012r., podnoszę jednocześnie, że uzasadnienie złożonego już do Trybunału Konstytucyjnego wniosku pozostaje bez zmian i stanowi naturalne rozszerzenie poniższych zarzutów niezgodności konstytucyjnej.

III. W przedmiocie wątpliwości, co do znaczenia i roli art. 32 Konstytucji wyjaśniam, iż przepis ten został powołany we wniosku z dnia 29 listopada 2012 r. jako wzorzec kontroli kwestionowanych przepisów ustawy z dnia 5 listopada 1990 r. – Prawo o zgromadzeniach w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 14 września 2012 r. o zmianie ustawy – Prawo o zgromadzeniach.

W kontekście zarzutu naruszenia konstytucyjnej zasady równości, kluczowego znaczenia nabiera ustalenie cechy istotnej (relewantnej), przesądzającej o uznaniu porównywanych podmiotów za podobne lub odmienne. Dopiero stwierdzenie, że prawo nie traktuje podmiotów podobnych w sposób podobny (a więc wprowadza zróżnicowanie), prowadzić może do postawienia pytania, czy takie zróżnicowanie jest dopuszczalne w świetle zasady równości (zob. L. Garlicki, uwaga do art. 32 Konstytucji, [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Komentarz*, red. L. Garlicki, t. 3, Warszawa 2003 r., s. 7).

Wprawdzie zasada równości nie ma charakteru absolutnego i ustawodawca może od niej odstąpić, to należy spełnić łącznie następujące warunki: 1) kryterium przyjęte za podstawę różnicowania pozostaje w racjonalnym związku z celem i treścią danej regulacji; 2) waga interesu, któremu różnicowanie ma służyć, pozostaje w odpowiedniej proporcji do wagi interesu, który zostaje naruszony w wyniku przyjętego różnicowania; 3) kryterium różnicowania pozostaje w związku z innymi normami, zasadami i wartościami konstytucyjnymi, które uzasadniają przyjęte przez ustawodawcę różnicowanie podmiotów podobnych. Należy przy tym podkreślić, że to na ustawodawcy spoczywa ciężar wykazania, że odstępstwo od tak rozumianej zasady równości jest konstytucyjnie dopuszczalne (sygn. K 16/02).

Analiza przepisów zaskarżonej ustawy nowelizującej oraz jej uzasadnienia prowadzi do następujących wniosków:

Po pierwsze, skutek przyjęcia możliwości zagwarantowania bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzi (bądź mienia w znacznych rozmiarach) za kryterium różnicowania sytuacji zgromadzeń organizowanych w tym samym czasie, w miejscach

lub na trasach przejścia, które są tożsame lub w części się pokrywają, doszło do naruszenia zasady równości, przy czym nie zostały spełnione wszystkie przesłanki wymagane dla zalegalizowania tegoż odstępstwa. Należy bowiem wskazać, iż przyjęte kryterium różnicowania **jest sprzeczne z innymi normami, zasadami i wartościami konstytucyjnymi**, w szczególności z **istotą wolności organizowania pokojowych zgromadzeń i uczestniczenia w nich**.

Przypomnienia wymaga, iż Trybunał Konstytucyjny stoi na stanowisku, że wolność zgromadzeń ma charakter wolności pozytywnej (prawo do zorganizowania zgromadzenia, prawo do udziału w zgromadzeniu i prawo do kierowania zgromadzeniem), przy czym negatywny aspekt tej wolności obejmuje prawo do niebrania udziału w zgromadzeniu i obowiązek respektowania zasady, że nikogo nie można zmuszać do udziału (uczestnictwa) w zgromadzeniu (*vide*: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2006 r., sygn. akt K 21/05). Należy wskazać, iż jako element negatywnego aspektu wolności zgromadzeń uznawany jest również obowiązek stworzenia sytuacji, w której zgromadzenie nie będzie zakłócanie przez osoby trzecie, natomiast usiłowanie zakłócania spotka się z odpowiednią reakcją władzy publicznej, polegającą na niedopuszczeniu do zakłócenia zgromadzenia przez osoby trzecie. Na organach władzy publicznej spoczywa zatem **obowiązek usunięcia przeszkód w zakresie korzystania z wolności zgromadzeń**, ale również zaniechanie nieuzasadnionej i nadmiernej ingerencji w tę sferę. Władza publiczna zobligowana jest ponadto do podjęcia wszelkich czynności mających na celu umożliwienie pełnej realizacji tego prawa.

Zdaje się zatem, iż wprowadzone rozwiązania prawne dyskryminują zgromadzenia, które zostały zgłoszone później, a miałyby się odbyć w tym samym czasie i miejscu (lub na trasach przejścia, które są tożsame lub w części się pokrywają). Ustawodawca stwarza bowiem tylko pozory, iż zostały spełnione warunki odstąpienia od zasady równości i próbuje zdjąć z organów władzy publicznej obowiązek zapewnienia ochrony uczestnikom zgromadzeń. Co więcej, należy podnieść, iż w rezultacie dochodzi do dyskryminacji uczestników zgromadzeń zgłoszonych później dla zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom zgromadzenia

zgłoszonego jako pierwsze. Tymczasem organy władzy publicznej powinny dążyć do zabezpieczenia wszystkich zgromadzeń.

Należy przypomnieć, iż w ocenie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka to **na władzy publicznej ciąży obowiązek zapewnienia ochrony demonstracji, i to bez względu na stopień jej kontrowersyjności, pod warunkiem że nie zostają przekroczone granice zakazu głoszenia określonych poglądów.** Trybunał słusznie stwierdził, iż **kontrdemonstracje nie mogą ograniczać prawa do demonstracji, a władza publiczna ma obowiązek zapewnienia ochrony każdemu, kto w sposób legalny korzysta ze swego prawa.**

Z konstytucyjnego punktu widzenia nie do przyjęcia jest zatem regulacja, która wymusza zmianę czasu bądź miejsca zgromadzenia tylko na niektórych organizatorach zgromadzeń, a w razie niepodporządkowania się temu nakazowi skutkuje całkowitym zakazem zorganizowania wnioskowanego zgromadzenia.

Ponadto, zasygnalizowania wymaga, iż wprowadzona zmiana nie uwzględnia sytuacji, gdy to uczestnicy pierwszego zgromadzenia przejawiają agresję wobec innych pokojowych zgromadzeń i podejmują działania w celu naruszenia ich dóbr osobistych. Już sama świadomość takiej postawy może skutkować uznaniem przez organy władzy publicznej, iż wbrew ciężącemu na nich obowiązkowi, nie są w stanie oddzielić demonstrantów i zagwarantować bezpieczeństwa uczestnikom wszystkich zgromadzeń. Oznacza to, że zgłoszenie kolejnych zgromadzeń jest skazane na arbitralną i dowolną odmowę organów państwowych.

Po drugie, należy wskazać, iż zasadę równości wobec prawa naruszają również przepisy regulujące sytuację przewodniczącego zgromadzenia, które narażają go na odpowiedzialność za penalizowane na gruncie zaskarżonej ustawy wykroczenia. Należy bowiem wskazać, iż przyjęte rozwiązania prawne w zasadzie nie odnoszą się do zmiany przewodniczącego w czasie trwania zgromadzenia. Należy bowiem przypomnieć, iż powołanie pierwszego przewodniczącego zgromadzenia jest związane ze spełnieniem szeregu warunków, co podlega weryfikacji przez organ przyjmujący wniosek o zorganizowanie zgromadzenia. Tymczasem w przypadku powołania

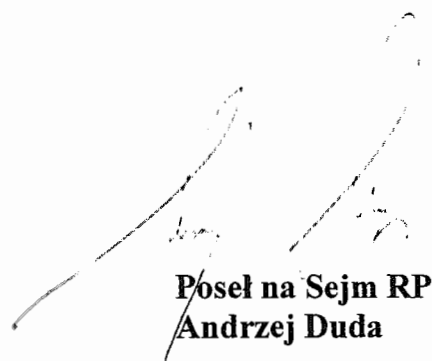
nowego przewodniczącego podczas zgromadzenia brak jest możliwości skontrolowania prawidłowości jego ustanowienia, a także udokumentowania tej chwili. Okoliczność ta jest o tyle istotna, że w przypadku nieprawidłowego określenia czasu zmiany przewodniczącego może dojść do pociągnięcia do odpowiedzialności osoby, która w chwili popełnienia wykroczenia nie pełniła tej funkcji. Nie ulega zatem wątpliwości, iż przepisy w obecnym kształcie stawiają pierwszego przewodniczącego w bardziej niekorzystnej sytuacji od jego następców.

IV. W odniesieniu do wątpliwości, co do charakteru przepisu art. 20 Konstytucji powołanego tylko w uzasadnieniu złożonego wniosku wyjaśniam, iż przepis ten stanowi wzorzec kontroli kwestionowanych przepisów ustawy z dnia 5 listopada 1990 r. – Prawo o zgromadzeniach.

W związku z powyższym zgodnie z Zarządzeniem z dnia 6 grudnia 2012r., uszczegóławiam i rozszerzam dotychczasowy wniosek, **wnosząc o stwierdzenie niezgodności** następujących przepisów: art. 6 ust. 2b, art. 7 ust. 1 i ust. 2 pkt 3), art. 7a, art. 8 ust. 2, art. 9 ust. 1, art. 10 ust. 3 i 4, art. 12 ust. 2 oraz art. 13a ustawy z dnia 5 lipca 1990 r. Prawo o zgromadzeniach w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 14 września 2012 r. o zmianie ustawy – Prawo o zgromadzeniach (*przedmiot zaskarżenia*), **również z przepisem art. 20 Konstytucji w zakresie** uchwalenia nowelizacji ustawy Prawo o zgromadzeniach wskutek arbitralnego narzucenia zmian bez przeprowadzenia konsultacji z odpowiednimi szeroko reprezentowanymi grupami społecznymi oraz bez uwzględnienia w zasadzie jednolitego stanowiska organizacji pozarządowych sygnalizujących niekonstytucyjność proponowanych rozwiązań prawnych oraz ich niezgodność z regulacjami z zakresu prawa międzynarodowego.

V. Odnośnie kwestii statusu Pana Posła RP Wojciecha Szaramy informuję, że Pan Poseł Wojciech Szarama popiera oraz przyjmuje obowiązek reprezentacji wnioskodawców w trakcie postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym nad wnioskiem o stwierdzenie niezgodności przepisów ustawy z dnia 5 lipca 1990 r. Prawo o zgromadzeniach w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 14 września 2012 r. o zmianie ustawy – Prawo o zgromadzeniach z Konstytucją, postępowanie o sygn. akt TwN 5/12.

Jednocześnie informuje, że oświadczenie Pana Posła Wojciecha Szaramy w powyższej sprawie zostało przekazane do Trybunału Konstytucyjnego w dniu 7 grudnia 2012 r. (kserokopia pisma w załączeniu).

**Posel na Sejm RP
Andrzej Duda**

Zał. 1 - kserokopia pisma z dnia 7 grudnia 2012 r.